

บทที่ 5

การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานโดยเน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานโดยเน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา EED 3303 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน (Elementary School and Community Relationship) ในภาคเรียนที่ 2/2561 หมู่เรียน 01 จำนวน 59 คนเนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีขนาดที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีลักษณะที่จะออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลายเทคนิค ดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ((Kemmis & Mc Taggart, 1990) 4 ขั้น คือ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติการ (Act) ขั้น สังเกตการณ์ (Observe) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect) สรุปผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานโดยเน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเริ่มจาก 1) ขั้นวางแผนพบว่านักศึกษาร่วมกันวางแผนทำโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จำนวน 9 โครงงาน โดยมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 4 โรงเรียน รองลงมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และเทศบาล ส่วนโรงเรียนสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีเพียง 1 โรงเรียน 2) ขั้นปฏิบัติการพบว่าการทำโครงงานของนักศึกษาในการเรียนรู้โครงงานที่ใช้โรงเรียนและ ชุมชนเป็นฐานที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยภาพรวมจัดกิจกรรมตามสภาพความต้องการและบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรส่วนท้องถิ่น 3) ขั้นสังเกตการณ์ พบว่าโดยภาพรวม

ไม่พบปัญหา และอุปสรรคนอกจากชุมชนข้างม่อและชุมชนบ้านเมืองกายที่พบปัญหาจากคณะทำ
โครงการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ4) ขึ้นสะท้อนผลการปฏิบัติ
พบว่าโดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนจากการประเมินโครงการของนักศึกษาแต่ละกลุ่มด้วย
ตนเอง ประเมินโดยเพื่อน และประเมินโดยผู้สอนอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน
ของนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ย 14.36 คะแนน และ 19.27 ตามลำดับและเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง
คะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ.05

2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็น
ฐานโดยเน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, $SD = 0.25$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดลำดับแรก คือด้านกิจกรรมการเรียนรู้
ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{x} = 4.56$, $S.D. = 0.62$) รองลงมาได้แก่ด้านการวัดและประเมินผล
ใช้วิธีประเมินที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมิน ($\bar{x} = 4.44$, $SD =$
 0.68), ใช้การสะท้อนคิดหลังการทำโครงการแต่ละขั้นตอน ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.78$), และด้าน
เนื้อหาวิชาที่ทำโครงการตรงกับความสนใจ และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.74$)
ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานโดยเน้นการ
แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานโดยเน้นการแก้ปัญหา
อย่างสร้างสรรค์ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ตามขั้นตอน
การวิจัยเชิงปฏิบัติการเริ่มจาก1)ขั้นวางแผนพบว่านักศึกษาร่วมกันวางแผนทำโครงการที่ใช้โรงเรียน
และชุมชนเป็นฐานที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์จำนวน 9 โครงการโดยมีโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 4 โรงเรียน รองลงมาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสังกัดเทศบาล ส่วนโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
พระพุทธศาสนาแห่งชาติมีเพียง 1 โรงเรียน 2)ขั้นปฏิบัติการพบว่าการทำโครงการของนักศึกษาในการ
เรียนรู้ด้วยโครงการที่ใช้โรงเรียนและ ชุมชนเป็นฐานที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยภาพรวม
จัดกิจกรรมตามสภาพความต้องการและบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งโดยการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่นพบความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทีม
วิจัยโครงการ (2561)ศึกษาการจัดการศึกษาดูงานการระหว่างนักเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านตะ

โลละไล ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูลว่าชุมชนให้ความร่วมมือทั้งแรงคน ทุน ความคิด ความเอื้อเฟื้อ ความมีน้ำใจที่ชุมชนหยิบยื่นให้เจ้าของบ้านต้อนรับเต็มที่โดยการจัดหา น้ำ ขนมหวาน มาให้เด็กๆ ทุกครัวเรือนจะเป็นแบบนี้หมด หรือกระทั่งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานจะพาธมารับ-ส่ง เด็กนักเรียน และจากที่นักเรียนได้นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหากองทุนหมู่บ้านทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญและความตั้งใจของนักเรียนที่จะช่วยแก้ปัญหาชุมชน จึงเกิดการขานรับต่อวิธีการสอนแบบนี้ให้มีต่อเรื่อยๆ ประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ ที่เข้ามา 3)ขั้นสังเกตการณ์พบว่าโดยภาพรวมไม่พบปัญหา และอุปสรรค นอกจากชุมชนข้างม่อและชุมชนบ้านเมืองกายที่พบปัญหาจากคณะทำโครงการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory)เป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเองโดยใช้ข้อมูลที่รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ประสบการณ์ของผู้เรียนจะถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ หรือการเรียนรู้ตนเอง กระบวนการเรียนรู้จึงมักเป็นลักษณะที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากการร่วมมือกันแก้ปัญหา โดยมีหลักการพื้นฐานสำคัญ 5 ประการ (สุมาลี ชัยเจริญ, 2557 : 375 - 378) โดยเฉพาะประการที่ 5ในเรื่องการร่วมมือกันแก้ปัญหา(Collaboration)เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่นเพื่อขยายมุมมองให้แก่ตนเองการร่วมมือกันแก้ปัญหาจะสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการคิดไตร่ตรอง เป็นการเปิดโอกาสให้ทั้งผู้เรียน ผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ ได้สนทนาแสดงความคิดเห็นของตนเองกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นส่วนสำคัญในการป้องกันและปรับมนต์ที่คลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นในขณะที่เรียนรู้ ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของญาณิ เพชรแอน และสุเทพ อ่วมเจริญ(2558) ศึกษากระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เรื่องอาหารกับสุขภาพ รายวิชาสุขศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมนักเรียนมีกระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่ทำให้ให้นักเรียนได้ค้นหาวิธีการแก้ปัญหาที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์กำหนดให้ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้จริงตามสภาพแวดล้อมและบริบทที่นักเรียนอาศัยอยู่ โดยก่อนการตัดสินใจ เลือกแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมนักเรียนจะมีการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาจากเพื่อนในกลุ่มให้ได้มากที่สุด ประกอบเข้ากับความรู้ที่ตนเองมีอยู่ และค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว เมื่อได้ข้อมูลที่มากเพียงพอจึงจะตัดสินใจเลือกสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงก่อนที่จะร่วมกับเพื่อนระดมความคิดและหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลายนำมาสู่การตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่คิดว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาที่

กำหนดให้มากที่สุด และ4) ขึ้นสะท้อนผลการปฏิบัติพบว่าโดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนจากการประเมินโครงการของนักศึกษาแต่ละกลุ่มด้วยตนเอง ประเมินโดยเพื่อนและประเมินโดยผู้สอนอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับการใช้กระบวนการวิจัยของวิล วังแก้วศิริ (2558) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ยุทธศาสตร์ สะท้อนอภิปัญญา ร่วมกับการเรียนรู้ □ แบบใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการออกแบบหลักสูตรสาระการเรียนรู้ □ ท้องถิ่น: วิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ □ จังหวัดฉะเชิงเทราชั้นตอนที่ 6 การวางแผนต่อยอดองค์ความรู้ด้วยโครงการการเรียนรู้แบบใช้ชุมชนเป็น (Plus Community Based Project) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอนได้ □ แก □ (1) การกำหนดหัวข้อและเป้าหมายการเรียนรู้ □ (2) การวางแผนดำเนินงาน (3) การดำเนินงานตามแผน (4) การสรุปองค์ความรู้และสะท้อนความคิดเป็น การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสร้างองค์ความรู้ □ ด้วยตนเอง ในทำนองเดียวกันสามารถอภิปรายผลได้ว่าการวัดและประเมินผลการนำเสนอโครงการของนักศึกษาในชั้นเรียนมีความสอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานตามแนวคิดของ Bedri, Frein and Dowling (2017: 13-16) ได้เสนอแนะเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ประกอบด้วยการนำเสนอด้วยปากเปล่า(Oral assessment) เป็นการประเมินเพื่อสังเกตผู้เรียนในการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่ได้เรียนรู้รวมถึงการประเมินความเข้าใจและทักษะการนำเสนอของผู้เรียน ในระหว่างการนำเสนอผู้สอนสามารถให้ข้อเสนอแนะในทันทีเมื่อพบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนพร้อมทั้งเติมเต็มความรู้ให้กับผู้เรียนด้วยเป็นการประเมินตามสภาพจริงโดยครู ชุมชน และนักเรียนประเมินร่วมกันใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายซึ่งจะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ.05 อาจเนื่องมาจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนภายใต้หลักการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนจะเรียนรู้เนื้อหาวิชาผ่านกระบวนการสืบเสาะค้นหาข้อมูลอย่างลุ่มลึกลงไปในหัวข้อที่ตนสนใจ ได้ลงมือปฏิบัติ หาวิธีการเรียนรู้และเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทำให้ได้ฝึกคิดแก้ปัญหาผ่านกระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเองมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นระหว่างกลุ่มทำให้มีการทบทวนและสะท้อนกลับมีการซักถามประเด็นที่สงสัยในขณะที่กำลังทำโครงการหรือการนำเสนอทำให้ได้มีโอกาสทบทวนถึงความรู้ที่ได้เรียนรู้ว่ามีอะไรบ้างและสะท้อนความรู้ออกมาผ่านการตอบคำถาม นอกจากนี้ นักศึกษามีการแสดงพฤติกรรมอื่น ๆ ระหว่างการทำโครงการ เช่น แสดงความกระตือรือร้น ความอดทน มีความเอาใจใส่ และขยันหมั่นเพียร เป็นต้น (ลัดดา ภูเกียรติ, 2552: 28; และวัฒนา มัคคสมัน, 2554: 39; ทิศนา ขัมมณี, 2556 : 138-139; สุคนธ์ สินธพานนท์, 2558:122-123) ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับทิม

วิจัยโครงการ(2561)ศึกษาการจัดการศึกษาบูรณาการระหว่างนักเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านตะโละไฮ ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูลพบว่าชุดความรู้ที่ทีมวิจัยตัวน้อยๆ ต้องทำก่อนเริ่ม ระหว่างทำและหลังจากจบในแต่ละขั้นตอนก็คือ การเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม มีบทบาทหน้าที่ต่างๆ คือ ประธาน นำเสนอ สรุป /บันทึก บริการ ซึ่งจะต้องสลับเปลี่ยนไม่ให้ซ้ำกัน โครงการนั้นก่อให้เกิดผลกระทบ กล้าแสดงออก เช่น พูด/ซักถามกับครู กับชุมชน ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เช่นการค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเป็น บ่อเกิดความรู้ที่เรียนรู้อื่นที่จะเรียนรู้ มีความเอื้อเฟื้อกัน ยอมรับฟังกัน มาจากการทำงานเป็นระบบ กลุ่มจะมีมากกว่าเดิม ด้านคุณธรรม จริยธรรมทั้งในห้องเรียนที่เพื่อนช่วยเพื่อน โรงเรียน และที่บ้าน พบความสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติก้อง วังศิริ(2553)ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานบนเว็บเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานบนเว็บมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ในห้องเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริพร ศรีจันทร์(2560)ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในวิชาการจัดการเรียนรู้อาเซียนศาสตร์1ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นักศึกษาได้เลือกเรื่องที่ศึกษด้วยตนเองตามความสนใจของตนเอง ทำให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างเป็นระบบประกอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำปรึกษา ทำให้นักศึกษาสามารถวางแผนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรือเลือกหัวข้อที่จะศึกษา การเขียนโครงการ การนำเสนอโครงการ ศึกษาดูงาน การได้รับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากเพื่อนๆและอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ มีการนำเสนอความก้าวหน้าของโครงการ ซึ่งเป็นการติดตามการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทำให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะไปศึกษาดูงาน และไปศึกษาดูงานตามแผนที่วางไว้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้นักเรียนได้ค้นหาสาเหตุของปัญหาเพื่อให้ได้ปัญหาที่แท้จริงและได้ค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ทำให้เกิดองค์ความรู้ในเรื่องที่เรียนด้วยตนเองเพราะได้มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสำคัญได้ระลึกถึงความรู้จากประสบการณ์เดิมที่ตนเองมี ได้ระดมความคิดและแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนในกลุ่ม ได้สืบค้นความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ใน ตำราเรียน หนังสือ เอกสารต่างๆและอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายสะดวกและรวดเร็วรวมทั้งครูกระตุ้นความสนใจโดยการให้ดูวีดิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบันเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหา ใช้การตั้งคำถามกระตุ้นหาคำตอบของปัญหาให้ได้มากที่สุด ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้เลือกสมาชิกในกลุ่มตาม ความสมัครใจ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นร่วมกันอย่างอิสระ ครูพยายามสังเกตและมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น

โดยไม่มีการตัดสินความคิดเห็นของนักเรียนว่าถูกหรือผิด แต่ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นกัน อย่างมีเหตุผลดังที่ วัฒนาพร กระจับทุกซ์ (2542: 42) กล่าวถึงวิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุดคือกระบวนการกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องช่วยเหลือกันและกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกัน และกันได้พูดคุย อภิปรายร่วมกันและได้ร่วมกันสรุปความคิดรวบยอดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานโดยเน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, $SD = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดลำดับแรก คือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{x} = 4.56$, $S.D. = 0.62$) รองลงมาได้แก่ด้านการวัดและประเมินผลใช้วิธีประเมินที่หลากหลาย และเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมิน ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.68$), ใช้การสะท้อนคิดหลังการทำโครงงานแต่ละขั้นตอน ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.78$), และด้านเนื้อหาวิชาที่ทำโครงงานตรงกับความสนใจ และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.74$) ตามลำดับ สามารถอภิปรายผลว่าเนื่องจากนักศึกษาได้เรียนรู้ ทบทวนและฝึกปฏิบัติด้วยตนเองไม่ว่าที่ใดเวลาใดก็ตาม ทำให้มีโอกาสในการเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติมากยิ่งขึ้นตามความต้องการแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพร ศรีจันทร์ (2560) พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ได้ไปศึกษาดูงานทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดี รองลงมาคือการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และได้ศึกษาหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามลำดับ นอกจากนี้นักศึกษามีความเห็นว่าการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเป็นการเปิดโอกาสปฏิบัติจริง มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และทำงานร่วมกันมีความกระตือรือร้นที่จะค้นหาคำตอบยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับ วัฒนา มัคคสมัน (2551) ให้แนวการจัดการเรียนรู้แบบโครงการว่าเป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึก ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงกับเรื่องที่ศึกษา โดยให้เขาได้สังเกตอย่างใกล้ชิดจากแหล่งความรู้เพื่อ ค้นพบคำตอบในการจัดกิจกรรมตามวิธีการของเขาเอง เมื่อพบคำตอบก็นำความรู้ที่ได้มาเสนอใน รูปแบบต่างๆ โดยนำเสนอต่อเพื่อน ครูผู้ปกครอง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จนั้นดังกล่าวส่งผลให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดีได้รับการฝึกและพัฒนา ทักษะการคิด ทักษะการค้นคว้า ทักษะกระบวนการกลุ่ม การทำงานอย่างเป็นระบบ ทักษะทางสังคมทำให้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้จากประเด็นที่ต้องการรู้และได้ทำกิจกรรมเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิพย์วิมล วังแก้วหิรัญ(2558)พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ยุทธศาสตร์ ☐ สะท้อนอภิปัญญา ☐ วมกับการเรียนรู้ ☐ แบบใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการ

ออกแบบหลักสูตรสาระการเรียนรู้ □ ท้องถิ่น: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ □ จังหวัด ฉะเชิงเทรา นักศึกษาทั้ง 35 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเห็นว่าผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอน KWPM Plus Community Based Project ทำให้เกิดทักษะการสืบค้นข้อมูล เห็นประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีจิตสำนึกร่วมอนุรักษ์องค์ความรู้ □ ในชุมชน พัฒนาทักษะการตั้งคำถาม พัฒนาทักษะการสรุปองค์ □ ความรู้ □ และพัฒนาทักษะการวางแผนในระดับมาก ส่วนทักษะการกำกับตนเองในการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลางและพบความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริพร ศรีจันทร์ (2560) ในแนวทางเดียวกับผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ซึ่งพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในด้านประโยชน์จากการจัดการเรียนรู้เป็นอันดับหนึ่งเช่นกัน ดังที่ มาเรียม นิลพันธุ์ (2558: 58) สรุปว่าการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นความสามารถที่อยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน เพราะความคิดสร้างเป็นการคิดค้นเพื่อค้นพบความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีประโยชน์มีคุณค่า รวมทั้งเป็นลักษณะความคิดที่แปลกใหม่ ซึ่งอาจเกิดจากการคิด ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิมให้เป็นความคิดแปลกใหม่ แตกต่างไปจากเดิม โดยบางครั้งอาจคงเค้าโครง เดิมไว้หรืออาจแปลกไปจนไม่คงแนวคิดเดิมไว้เลย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาผลของการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานไปใช้ในการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน เช่น ทักษะกระบวนการคิดแบบสร้างสรรค์ ทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะกระบวนการคิดแบบมีวิจารณญาณ เป็นต้น
2. ควรศึกษาผลของการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานไปใช้กับผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่างกัน เพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างความสามารถของผู้เรียน
3. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน ผู้สอนต้องมีความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นองค์ประกอบ และก่อนให้นักศึกษาทำโครงงาน ควรให้ความรู้แก่นักศึกษา เกี่ยวกับวิธีการเขียนโครงงาน องค์ประกอบของโครงงาน ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติเพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจและสามารถเขียนโครงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยการฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้งานอินเทอร์เน็ต การสืบค้นข้อมูล การใช้โปรแกรมสำหรับการติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงวิธีการและขั้นตอน

ในการศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานอย่างละเอียดในทุกขั้นตอนของจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะส่งผลในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

2. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนได้ทุกระดับของการศึกษา โดยการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ระดับที่จะนำไปใช้

3. ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่ใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐานที่เน้นการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก ผู้สอนควรยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน